

Angående Ungdomsmottagningar och alkohol och drogprevention. Synpunkter från Lafa.

”Det övergripande målet för ungdomsmottagningarna i Sverige är att främja fysisk och psykisk hälsa, stärka ungdomar i identitetsutvecklingen så att de kan hantera sin sexualitet samt att förebygga oönskade graviditeter och sexuellt överförda infektioner.” Ur Policyprogram för Sveriges ungdomsmottagningar, FSUM 2003.

Vidare står att:

”Ungdomsmottagningen arbetar utifrån en helhetssyn på ungdomar, där kroppslig, psykisk och social utveckling ingår. Helhetssynen innebär att man möter och försöker förstå ungdomar mot bakgrund av det sociala och kulturella sammanhang de ingår i.”

Ungdomsmottagningen möter unga människor huvudsakligen i åldrarna 12 - 23 år, både i sitt utåtriktade arbete och i individuella besök på mottagningen. Fokus ligger på området sexualitet och hälsa. Man har ett förebyggande och salutogent perspektiv. Personalen består av barnmorskor, kuratorer och eller psykologer samt läkare.

För många ungdomar är ungdomsmottagningen den första plats de på egen hand söker hjälp på. Frivilligheten är en bärande princip i ungdomsmottagningarnas verksamhet, det respektfulla bemötandet och tystnadsplikten en självklarhet.

Besöksorsakerna kan variera stort, allt från en önskan om preventivmedel eller kontroll av eventuell sexuellt överförd infektion till samtal om relationer hemma, självkänsla, sexuell identitet osv.

Liksom skolhälsovården har personal på ungdomsmottagningarna en viktig roll när det gäller att tidigt upptäcka ungdomar med stort risktagande i livet. Där ingår även problem med hög alkohol och drogkonsumtion.

Frågor kring droger, alkohol och tobak ingår alltid som en självklar del i de samtal som personalen för med ungdomarna när de söker ungdomsmottagningen. Detta för att få en bild av hur ungdomen lever, hur den unges sammanhang ser ut. Kopplingen mellan drog- och alkoholbruk och risktagande tas också upp i det utåtriktade arbetet. Här vänder man sig till alla ungdomar i en viss årskurs i mottagningens upptagningsområde.

Finns starka misstankar om missbruk eller om missbruk konstateras vid de individuella besöken sker överföring till adekvat instans och anmälan till socialtjänst görs enligt gällande lagar och förordningar.

De styrdokument som reglerar Ungdomsmottagningarnas verksamhet är förutom Barnkonventionen, Föräldrabalken, Sekretesslagen och Socialtjänstlagen. All personal har anmälningsplikt enligt Socialtjänstlagen 14 kap § 1.

Därutöver har Hälso- och sjukvårdspersonal sin lagstiftning och kommunens personal sin, som reglerar deras respektive verksamheter.

I Stockholms län finns drygt 35 ungdomsmottagningar där kommun och landsting samverkar även om huvudmannaskapet varierar.

Kommentar till stycket 9.1.5 i alkoholhandlingsplanen: De flesta kommuner i landet har ungdomsmottagningar. De flesta är inte kopplade till vårdcentraler. Ungdomsmottagningarna har sitt fokus på sexualitet och hälsa. I debatten under de senaste åren om ungdomars ökande psykiska ohälsa har flera velat lägga lösningen på detta hos ungdomsmottagningarna. Detta i brist på andra mer adekvata insatser i samhället. En sådan lösning ligger varken i ungdomarnas eller ungdomsmottagningarnas intresse. Balansen mellan den medicinska och psykosociala kompetens som idag finns på ungdomsmottagningarna har visat sig vara en lyckosam kombination där frivilligheten och det respektfulla bemötandet varit bärande.